

Рішення колегії департаменту охорони здоров'я Запорізької міської ради від 22.02.2018р.

Щодо результатів роботи галузі охорони здоров'я м. Запоріжжя в 2017 році та завдання на 2018 рік

Заслухавши та обговоривши доповідь директора департаменту охорони здоров'я міської ради Ушакової В.В., виступи заступника міського голови Еделева В.Г., проректора ЗМАПО Рязанова Д.Ю., голови постійної комісії з питань соціального захисту населення Запорізької міської ради Маляренко А.Є., помічника ректора ЗДМУ Баранової Н.В., голови громадського комітету при департаменті охорони здоров'я Запорізької міської ради Гальчинської З.М. колегія вирішує.

Протягом 2017 року діяльність закладів охорони здоров'я м. Запоріжжя була спрямована на підвищення якості і доступності медичної допомоги населенню міста, подальший розвиток інституту сімейної медицини, профілактику і зниження рівня захворюваності, інвалідності і передчасної смертності населення міста, вирішення проблем охорони материнства та дитинства; боротьбу із соціально-небезпечними хворобами – туберкульозом, венеричними захворюваннями, ВІЛ/СНІДом, наркоманією; удосконалення надання вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги, формування здорового способу життя у населення міста.

На жаль, демографічну ситуацію по місту не можна назвати благополучною. Загальна чисельність населення міста станом на 01.01.2018 складає 746749 особи, що на 0,8 % менше, ніж торік.

Показник народжуваності за 2017 рік залишився на рівні 2016 року і становить 7,6 на 1000 дитячого населення, що нижче обласного показника на 8,0 % (обласний - 2017 рік – 8,2, Україна 2016 р. – 9,3). Показник смертності на 1000 населення зріс з 13,6 за 2016 рік до 14,8 за 2017 рік - на 9,0 % , що нижче обласного показника на 8,8 % (по області за 2017 рік – 16,1, Україна 2016 р. – 13,7). Природний приріст в негативному значенні збільшився на 20,0 % - з -6,0 до 7,2 , що нижче обласного показника на 9,7% (обласний – 7,9), Україна 2016 р – 4,4.

Медична допомога мешканцям міста надавалась до листопаду 33 закладами охорони здоров'я, з яких первинну медико-санітарну допомогу пацієнти отримують у 8 центрах ПМСД до складу яких входять 72 амбулаторії, з них 31 відокремлені, стаціонарну – у 17 закладах: 10 загального профілю, 4 пологових будинки, 2 дитячі лікарні та лікарня швидкої та невідкладної допомоги. Стоматологічна допомога надається 7 спеціалізованими поліклініками, які мають 6 філій. Студенти отримують медичну допомогу у студентській поліклініці. До складу пологових будинків і лікарень належать 11 жіночих консультацій, що розташовані у місцях, що наближені до мешкання віддалених районів проживання. Крім того, при лікарнях другого рівня надання медичної допомоги, за виключанням КУ «Міська клінічна лікарня № 2» та КУ «Міська клінічна лікарня екстреної та швидкої медичної допомоги м. Запоріжжя» є поліклінічні відділення з філіями, максимально приближеними до місць проживання жителів

району обслуговування. Галузь охорони здоров'я міста у своїй структурі також має КЗ «Інформаційно-аналітичний центр медичної статистики департаменту охорони здоров'я міської ради», КЗ «Міський центр здоров'я та КП Примула» з 11 філіями. Рішенням Запорізької міської ради від 30.08.2017 №67 реорганізовано комунальний заклад «Центральна лікарня Комунарського району» шляхом приєднання до комунальної установи «Міська лікарня №1». На кінець звітнього періоду кількість закладів охорони здоров'я міста складає 32.

Медичну допомогу мешканцям міста надають близько 6,5 тис. лікарів та сестер медичних.

Кількість штатних лікарських посад у звітному періоді було зменшено на 5,25 штатні одиниці і складає 3023,0.

Забезпеченість штатними посадами лікарів за 2017 рік складає 40,5 на 10 тис. населення, що на 0,7 % вище, ніж в минулому році.

Забезпеченість фізичними особами лікарських посад за 2017 складає 30,8, що вище, ніж у попередньому році на 1,0%.

Укомплектованість штатних лікарських посад фізичними особами по м. Запоріжжю становить 75,69%, що майже на рівні минулого року (2016 р. – 75,32). Кількість лікарів пенсійного віку – 596 осіб, що складає 26,6% від загальної кількості фізичних осіб лікарів.

Відсоток атестованих лікарів склав 77,0 від кількості фізичних осіб лікарів, що вище показника 2016 року на 5,1%.

По категоріям місця розподілились наступним чином:

- з вищою категорією – 856 осіб, що склало 49,7 % від усіх атестованих (2016 рік -797- 49,0 %);
- I категорією – 618 – 35,9 % від усіх атестованих (2016 рік - 605 - 36,4 %);
- II категорією – 250 – 14,5 % від усіх атестованих (2016 рік – 245 - 14,7 %).

Кількість штатних посад лікарів загальної практики/сімейної медицини – 385,25; фізичних осіб – 300; відсоток укомплектованості 77,9%, що нижче показника 2016 року на 1,01% (78,7%).

Серед лікарів загальної практики /сімейної медицини атестовані 184 чол. – 61,3 % від фізичних осіб (2016 рік – 49,3%);

- I категорією – 97 чол. - 52,7 % від фізичних осіб (торік – 25,7%);
- II категорією – 37 чол. – 20,1% від фізичних осіб (торік – 12,8%);;
- вищою категорією – 50 чол. - 27,2 %(торік – 10,8%);.

Кількість лікарів пенсійного віку по Центрам первинної медико-санітарної медицини – 175 осіб або 33,8 % від кількості фізичних осіб лікарів Центрів ПМСД, що на 1,5% менше, ніж торік (2016 р. - 34,3%).

Залишаються вакантними 240 лікарських посад (у 2016 році – 255), в т.ч. 44 стоматологів, по 19,25 терапевтів та лікарів загальної практики-сімейної медицини, 14,75 рентгенологів, 12,25 хірургів, 10,25 педіатрів, 11,5 акушер-гінекологів, 14 анестезіологів, 9,5 лікарів приймального відділення, 7,25 ендоскопістів, 5,75 онкологів, 4,75 лікарів – статистиків, 4,5 ендокринологів.

Кількість штатних посад середнього медичного персоналу у звітному періоді було зменшено на 41,75, що складає 1% від загальної чисельності ставок. Забезпеченість штатними посадами середнього медичного персоналу за 2017 рік складає 70,25 на 10 тис. населення, що майже на рівні минулого року – 70,22.

Забезпеченість фізичними особами посад середнього медичного персоналу складає 52,5, що нижче показника минулого року на 0,94 %.

Укомплектованість штатних посад середнього медичного персоналу фізичними особами по м. Запоріжжю становить 74,77, що на 0,86 % нижче показника минулого року (75,42).

Кількість медичних сестер пенсійного віку – 732 особи, що складає 18,0 % від кількості фізичних осіб середнього медичного персоналу (торік – 18,3 %).

Кількість середнього медичного персоналу з категоріями складає – 3026 осіб (2015 рік – 3108 осіб).

Відсоток атестованих медичних сестер складає 72,2%, що майже на рівні показника минулого року (2016 рік – 72,8 %).

По категоріям місця розподілились наступним чином:

- з вищою категорією – 2056 осіб, що склало 69,9% від усіх атестованих (2016 рік – 2097 - 68,5 %);
- I категорією – 493 – 16,8 % від усіх атестованих (2016 рік – 509 – 16,8 %);
- II категорією – 392 – 13,3% від усіх атестованих (2016 рік – 443 – 14,6%).

Кількість штатних посад медичних сестер загальної практики/сімейної медицини – 575,0; фізичних осіб – 358; відсоток укомплектованості - 62,3 %, що на 2,0% нижче показника 2016 року (63,6%).

Кількість медичних сестер по Центрам первинної медико-санітарної медицини пенсійного віку – 157 осіб або 20,8 % від кількості фізичних осіб медичних сестер Центрів ПМСД, що на 8,4 % менше, ніж торік (2016 р. – 22,7 %).

На початок 2018 року ліжковий фонд дорівнювався 3875 (у 2016 році – 3960) і показник забезпеченості стаціонарними лікарняними ліжками на 10 тис. населення складав 52,0. За звітний період ліжковий фонд медичних закладів (установ) м. Запоріжжя скорочено на 85 ліжок, а саме: 25 ліжок кардіологічного профілю, 30 неврологічних та 30 терапевтичних.

Забезпеченість населення м. Запоріжжя ліжками у порівнянні з 2016 роком зменшилася на 1,0 % та склала 52,0 на 10 тис. населення та нижче показника по області на 34,1 % (обл. показник – 78,88).

Робота ліжка в цілому по медичним закладам (установам) м. Запоріжжя незначно зменшилась на 2,8 %, а саме по:

- КЗ «Міська лікарня №1» - на 12,4 %;
- ЗОЗ «Пологовий будинок № 3» - на 10,4 %;
- Дитяча лікарня №1 на 8,5 %;
- КУ «Запорізька міська багатопрофільна дитяча лікарня №5» - на 7,8 % та нижче середньо міського на 23,6 %;
- КЗ «Міська клінічна лікарня №2» – на 6,4 %;
- КЗ «Міська клінічна лікарня №3» – на 3,5 %;
- КУ «Міська клінічна лікарня екстреної та швидкої медичної допомоги м. Запоріжжя» - на 3,4 %
- КУ «Запорізька міська клінічна лікарня №10» – на 2,4 %;
- КЗ «Пологовий будинок №4» - на 2,1 %;
- КУ «Міська лікарня №7» - на 1,2 %.

Натомість, збільшилася по:

- КУ «Пологовий будинок № 9» - на 14,0 %;

- КУ «Центральна клінічна лікарня № 4 Заводського району» - на 3,9 %.
- КУ «Запорізька міська багатoproфільна клінічна лікарня №9» - на 2,9 %;

Обіг ліжка зменшився на 2,0 % і склав 29,90 та перевищує обласний показник на 14,6 % (обл. показник – 26,08).

Найнижчий цей показник в КУОЗ «Пологовий будинок № 1» - 23,61 та в КУ «Міська лікарня №1» - 27,12, що нижче середньо-міського показника на 21,0 % та на 9,3 % відповідно.

Найвищим показник виявився в КЗ «Пологовий будинок №4» - 35,04 та в КУ «Міська лікарня №7» - 36,38, що перевищує середньо-міський на 17,2 % та на 21,7 % відповідно.

Показник виконання плану ліжко-днів по місту зменшився на 1,1 % та склав 97,48 %.

Найнижчий показник зареєстровано в КУ «Запорізька міська багатoproфільна дитяча лікарня №5» - 83,39 %, що нижче середньо-міського на 14,5 %.

Найвищий - в КЗ «Центральна клінічна лікарня №4 Заводського району» та КУ «Запорізька міська клінічна лікарня №10»: 109,61 та 108,13 відповідно.

Середня тривалість перебування на ліжку у порівнянні з 2016 роком зменшилася на 0,7 %, показник склав - 10,53, що на 11,8 % менше показника по області (11,94).

Найвищим цей показник виявився в: КУОЗ «Пологовий будинок №1» - 13,01, КУ «Запорізька міська багатoproфільна клінічна лікарня №9» - 12,44; КУ «Міська клінічна лікарня №2» - 12,31.

Натомість, найнижчий цей показник в КУ «Пологовий будинок №4» - 8,18, КУ «Запорізька міська багатoproфільна дитяча лікарня №5» - 8,39, ЗОЗ «Пологовий будинок № 3» - 8,87 та КУ «Дитяча лікарня №1» - 8,94. .

Госпітальна летальність по м. Запоріжжю зросла на 10,2 % у порівнянні з 2015 роком і склала 1,73, та на 16,9 % вище у порівнянні з обласним показником (1,48).

Показник госпітальної летальності зріс по місту на 1,2% та склав 1,75, в т.ч.:

- КУ «6-а міська клінічна лікарня» - на 21,2 % та перевищує середньо-міський - в 2,7 рази;
- КУ «Міська лікарня №8» - в 1,4 рази та перевищує середньо-міський на 4,5 %;
- КУ «Міська лікарня №1» - в 1,8 рази, хоча і не перевищує середньо міський;
- КУ «Запорізька міська клінічна лікарня №10» - на 6,4 %, хоча і не перевищує середньо міський показник;
- КЗ «Центральна клінічна лікарня №4 Заводського району» - на 25,8 %;
- КУ «Міська лікарня №7» - на 2,7 %.

Показник госпітальної летальності знизився по наступним закладам:

- КУ «Запорізька міська багатoproфільна клінічна лікарня №9» - на 1,7 % та перевищує міський показник в 2,4 рази;
- КУ «Міська клінічна лікарня екстреної та швидкої медичної допомоги м. Запоріжжя» - на 3,4 % та перевищує міський показник на 1,4%;
- КЗ «Міська клінічна лікарня №2» – в 1,7 рази та дорівнюється міському показнику;

- КЗ «Міська клінічна лікарня №3» – на 36,0 %;

Загальна потужність амбулаторно-поліклінічних закладів за 2017 рік складає – 11482 відвідувань у зміну, що на 625 відвідувань менше ніж у минулому році.

Забезпеченість амбулаторно-поліклінічною допомогою на 10 тис. населення склала 153,8, що на 4,4 % нижче показника аналогічного періоду торік (160,8) і нижче показника по області на 28,5 % (215,05).

До лікарів усіх спеціальностей, в цілому по м. Запоріжжю, зроблено 7016692 відвідування.

Показник кількості відвідувань на 1-го мешканця в поліклініці по захворюваності склав 5,38 та дорівнюється показнику минулого року (2016 р. – 5,41) і вище обласного показника на 4,6 % (5,14).

Питома вага відвідувань з приводу захворювань по м. Запоріжжю склала 66,5 %, що більше у порівнянні з аналогічним періодом минулого року на 1,3 % та нижче обласного показника на 1,3 % (67,4).

Показник кількості відвідувань на 1-го мешканця на дому складає 1,11, що нижче на 6,7 % ніж у 2016 році та вищий від обласного показника в 1,4 рази або на 40,5 % (0,79).

Питома вага відвідувань вдома по м. Запоріжжю за 2017 р. склала 14,5 %, що нижче минулого року на 4,6 %.

В амбулаторно-поліклінічних закладах міста Запоріжжя розгорнуто 495 ліжок денного стаціонару, що на 17 ліжок більше, ніж минулого року.

Показник забезпеченості ліжками денного стаціонару на 10 тис. населення складає 6,6, що на 4,8 % вище показника 2016 року (6,3) та нижче обласного показника у 2,4 рази або на 58,3 % (15,82).

В денних стаціонарах проліковано – 17351 хворий, показник склав 232,4 на 10 тис. населення (2016 р. - 17414 хворих, показник 231,3 на 10 тис. населення), та нижче обласного показника на 44,2 % (414,57).

Середній термін перебування хворих на ліжках денного стаціонару по місту – 8,9, що на 2,2 % менше (2016 р. – 9,1).

Обіг ліжка по місту склав – 35,1, що на 3,6% менше 2016 року (2017 р – 36,4).

Найвищі показники зафіксовано по закладам: ЗОЗ «Пологовий будинок № 3» - 110,8, КУ «Центральна клінічна лікарня № 4 Заводського району» - 73,2; КУ «Міська лікарня № 8» - 76,0; КЗ «Міська клінічна лікарня №3» - 66,0, КЗ «ЦПМСД № 4» – 68,7.

Натомість, найменші показники в: КУ «Міська лікарня № 7» - 14,5; та КЗ «Міська лікарня № 6» по дитячому профілю – 19,3.

Стаціонарів вдома всього - 30966 або 414,6 на 10 тис. населення (2017 рік – 30403 або 403,8 на 10 тис. населення), що вище показника минулого року на 2,7 %.

Одним із пріоритетів є удосконалення надання первинної медико-санітарної допомоги.

У 2017 році медичними закладами м. Запоріжжя зареєстровано всього 1 250 257 випадків усіх захворювань, що складає 16 742,7 на 10 тис. всього населення. Показник поширеності захворювань зменшився на 2,6 % (2016 рік – 1 293 939 випадків; показник – 17 183,9 на 10 тис. всього населення), але він перевищує

обласний показник на 12,5 %. Обласний показник за 2017 рік – 14 887,7 на 10 тис. населення.

В структурі поширеності серед всього населення традиційно високу питому вагу складають хвороби системи кровообігу – 35,2 % (2016 рік – 34,4 %), на другому місці – хвороби органів дихання – 22,6 %, до 6,0 % прийшлося на хвороби органів травлення та сечостатевої системи.

Зростання відбулось лише по класу хвороб новоутворення – на 1,4 %.

Зниження показника поширеності зареєстровано по найбільш поширеним класам хвороб:

- органів травлення – на 6,3 %;
- ока та придаткового апарату – на 5,1 %;
- органів дихання – на 4,8 %;
- сечостатевої системи – на 4,0 %.

Серед дорослого населення на протязі 2017-2016 рр. перше рангове місце займають хвороби системи кровообігу. Найбільшу частку з них складає «гіпертонічна хвороба» (всі форми), показник – 3132,0 на 10 тис. населення за 2017 рік (2016 рік – 3081,6 на 10 тис. населення). Він збільшився - на 1,6 %.

На другому місці «ішемічна хвороба серця» - 13,2 % від усіх зареєстрованих хвороб системи кровообігу. Показник поширеності складає – 2193,7 на 10 тис. населення, що залишається на рівні показника минулого року (2016 рік – 2186,3 на 10 тис. населення).

Третє місце займають «цереброваскулярні хвороби». Показник поширеності збільшився на 0,6 % (2017 рік – 1269,5; 2016 р. – 1260,9 на 10 тис. населення).

На четвертому місці - «інсульти». Показник поширеності зменшився на 14,2 % (2017 рік – 37,6; 2016 р. – 43,8, на 10 тис. населення).

На п'ятому місці - «гострий інфаркт міокарду». Показник поширеності складає 16,8 на 10 тис. населення, що менше показника 2016 року на 2,3 % (2016 рік – 17,2 на 10 тис. населення).

З діагнозом, встановленим вперше в житті серед всього населення в 2017 році зареєстровано 472 217 захворювань. Показник захворюваності серед всього населення у порівнянні зі звітнім періодом минулого року зменшився на 5,3 % (2017 р. – 6323,6, 2016 р. – 6678,8 на 10 тис. населення) та вищий від обласного показника на 8,6 %. Обласний показник за 2017 р. – 5818,7 на 10 тис. населення.

В структурі захворюваності рангові місця розподілилися наступним чином: на першому місці – хвороби органів дихання – 51,4 %, на другому – хвороби сечостатевої системи – 6,4 %, хвороби шкіри та підшкірної клітковини – 5,6 %, травми та отруєння – 5,1 %, хвороби системи кровообігу – 4,5 %.

У порівнянні зі звітнім періодом минулого року відзначається збільшення показника по класу травми та отруєння - на 4,7 %.

Зменшення показника первинної захворюваності відбулось по наступним класам хвороб:

- органів дихання – на 5,1 %;
- сечостатевої системи – на 4,1 %;
- шкіри та підшкірної клітковини – на 3,6 %;
- системи кровообігу – на 1,9 %;

Захворюваність серед населення м. Запоріжжя на злоякісні новоутворення за період 2017-2016 рр. знизилася на 3,5 % (2017 р. – 406,6, 2016 р. – 421,3 на 100 тис. населення). По області – 379,1 на 100 тис. населення. Вище середнього по області – на 7,2 %.

Летальність до року по м. Запоріжжя від злоякісних новоутворень знизилася на 24,6 % (2017 р. – 20,2, 2016 р. – 26,8 на 100 тис. населення). По області – 27,1. Нижче середнього по області – на 25,5 %.

Питома вага виявлених злоякісних новоутворень при профілактичних оглядах за 2017 рік склала 35,4 %, що нижче показника минулого року на 4,1 % (35,4 %) та на 18,0 % вище показника по області (обл. показник – 30,0).

Питома вага хворих з IV стадією протягом 2017-2016 рр. зросла на 2,5 % (2017 р. – 16,2 %, 2016 р. – 15,8 %), але нижче від обласного на 7,4 % (обласний – 17,5 %).

Відсоток занедбаних випадків раку молочної залози в м. Запоріжжі зріс на 25,5 % (з 22,3 за 2016 рік до 28,0 за 2017 рік), але на 2,4 % нижче показника по області (обл. показник – 28,7).

Питома вага занедбаних випадків раку шийки матки зросла по місту на 6,8 % або з 13,1 до 14,0, але нижче показника по області на 18,6 % (обл. показник – 17,2).

Складною залишається епідемічна ситуація щодо захворюваності на туберкульоз. За період 2017-2016 рр. цей показник збільшився на 4,3 % (2017 р. – 45,9, 2016 р. – 44,0 на 100 тис. населення). У порівнянні з обласним показником також менше - на 19,3 %. По області показник складає – 56,9.

Найвищі показники захворюваності мають місце у районах: Заводському – 96,6 на 100 тис. населення (2016 р. – 71,9), Комунарському – 50,9 на 100 тис. населення (2016 р. – 48,3), Дніпровському – 47,0 на 100 тис. населення (2016 р. – 48,7). Найменший - у Хортицькому районі, де показник на 41,1 % менше середньо-міського (за 2017 рік у даному районі – 27,0 на 100 тис. населення, по м. Запоріжжя – 45,9).

Захворюваність туберкульозом в занедбаних формах зменшилася з 20,8 до 19,1 або на 8,2 %, та нижча від обласного показника на 26,8 % (26,1).

Показник охоплення дитячого населення туберкулінодіагностикою знизився на 28,0 % та становить 477,8 на 1000 дитячого населення (2016 рік – 663,1 на 1000 дитячого населення).

Питома вага хворих, виявлених під час проведення профоглядів по м. Запоріжжя збільшилася з 39,7 % до 40,5 %, а також у районах: Хортицькому – з 35,7 % до 59,2 %, Вознесенівському – з 42,8 % до 45,4 %, Дніпровському – з 33,9 % до 39,2 %. Разом з тим, цей показник значно зменшився по Шевченківському району з 48,0 % до 33,9 %.

Показник рівня смертності від усіх форм туберкульозу зменшився за 2017 р. у порівнянні з 2016 р. на 9,1 % (2017 р. – 6,0, 2016 р. – 6,6 на 100 тис. населення).

Захворюваність на сифіліс за період, що аналізується зменшилася по місту на 42,0 % (2017 р. – 8,7, 2016 – 15,0 на 100 тис. населення) та нижче показника по області на 3,3 % (обл. пок. - 9,0 на 100 тис. населення).

За 2017 р. випадків вродженого сифілісу в м. Запоріжжі не зареєстровано.

При васерманізації сифіліс виявлено у 10 вагітних жінок (2016 - виявлено у 12 жінок). Всім проведено специфічне лікування.

За 2017 р. зареєстровано 15 випадків (2016 р. – 32 випадки) пізнього сифілісу.

Захворюваність на гонорею значно зменшилась з 6,1 за 2016 рік до 3,6 за 2017 рік або на 40,9 % та нижче обласного показника на 12,2 % (обл. показник – 4,1 на 100 тис. населення).

Захворюваність на мікози за 2017 рік зменшилася на 1,4 % у порівнянні з аналогічним періодом 2016 року (2017 р. – 92,5, 2016 р. – 93,8 на 100 тис. населення) та вище на 47,0 % показника по області (62,9 на 100 тис. населення).

Захворюваність на коросту зросла за період, що аналізується на 5,1 % (2017р. – 8,2, 2016 рік – 7,8 на 100 тис. населення) та нижче показника по області на 40,1 % (13,7 на 100 тис. населення).

За 2017 рік по м. Запоріжжю зареєстровано 192 ВІЛ-інфікованих, що складає 25,7 на 100 тис. населення. У порівнянні з торішніми показниками кількість вперше зареєстрованих випадків збільшилася на 4 чол. або на 3,0 %.

За період, з якого ведеться облік даного контингенту хворих, чисельність їх по м. Запоріжжя досягла 2445 осіб (2016 р. - 2251 особа).

Захворюваність на СНІД в абсолютних цифрах залишається майже на рівні минулого року (2017 р. - 108 осіб, 2016 р. – 109 осіб).

Захворюваність на 100 тис. населення склала – 14,46, що на рівні показника минулого року (2016 рік – 14,47), але нижче обласного показника на 34,0 % (21,91).

Серед осіб, які захворіли на СНІД: 59,9 % - складають чоловіки; 40,1 % - жінки. У віковій структурі основна кількість – особи репродуктивного та працездатного віку від 18 до 49 років - 82,3%.

Поширеність ВІЛ-інфікованих у м. Запоріжжі зросла у порівнянні з минулим роком на 11,3 % (2017 р. – 195,1, 2016 р. – 175,2), але у порівнянні з обласним показником менше на 27,0 % (267,4) та в розрізі районів виглядає наступним чином:

- I місце – Заводський район – 252,5 на 100 тис. населення;
- II місце – Олександрівський – 209,8 на 100 тис. населення;
- III місце – Шевченківський – 208,3 на 100 тис. населення;
- IV місце - Комунарський – 201,2 на 100 тис. населення;
- V місце – Вознесенівський – 170,0 на 100 тис. населення;
- VI місце – Хортицький – 163,7 на 100 тис. населення;
- VII місце – Дніпровський – 135,7 на 100 тис. населення.

Смертність хворих на СНІД за 2017 р. зросла по м. Запоріжжю на 9,7 % (2017 р. – 4,95, 2016 рік – 4,51), але нижче обласного показника на 39,4 % (8,17 на 100 тис. населення). У 2017 році зареєстровано 37 випадків серед хворих на СНІД проти 34 у 2016 році.

Розподіл ВІЛ-інфікованих за шляхом зараження:

- I місце – статевий шлях зараження – 70,3 %;
- II місце – парентеральний (внутрішньовенне введення наркотиків) – 19,8 %;
- III місце – від інфікованої матері до дитини – 9,4 %;
- IV місце – не встановлено – 0,5 %.

Показник всієї наркологічної захворюваності за 2017 рік збільшився у порівнянні з 2016 роком на 32,3 % та становить 4,5 на 10 тис. населення (2016 р.– 3,4 на 10 тис. населення).

Найвищі показники у Заводському (6,3), Комунарському та Вознесенівському районах (по 4,8). Найнижчий - в Хортицькому районі (3,6).

Зменшилися наступні показники:

- поширеність наркологічних захворювань - на 1,0 % (з 126,7 на 10 тис. населення за 2016 рік до 125,4 на 10 тис. населення за 2017 рік);
- поширеність на хронічний алкоголізм - на 4,5 % (з 76,5 на 10 тис. населення за 2016 рік до 73,0 на 10 тис. населення за 2017 рік).

Натомість, захворюваність на хронічний алкоголізм збільшилася - на 72,7 % (з 1,1 на 10 тис. населення за 2016 рік до 1,9 на 10 тис. населення за 2017 рік);

Показник первинного виходу на інвалідність дорослого населення на протязі останніх двох років має тенденцію до росту і склав у 2017 р. – 51,4, що на 4,5 % більше показника минулого року (49,2) та на 1,78 % перевищує обласний показник (50,5).

Серед працездатного населення цей показник склав – 52,5, що на 6,9 % вище показника минулого року (49,1, але на 5,9 % нижче обласного (55,8).

Бюджет галузі охорони здоров'я протягом 2017-2016 рр. збільшився з 764,6 млн. грн. в 2016 році до 1,2 млрд. в 2017 році і складає 14,4 % від загального бюджету міста.

Бюджет міста 2015 – 4,424 млрд. медицина – 764,6 млн. грн. – 17,3%

2016 – 6,3 млрд. медицина – 944,9 млн. (10,2%)

2017 – 8,3 млрд. медицина – 1,2 млрд. (14,4%)

Максимальна частка в структурі бюджету галузі приходить на заробітну плату з нарахуваннями – в середньому 80,0 %.

Витрати на 1 мешканця зросли з 1126,9 грн. до 1538,25 грн.

Однією з передумов надання населенню якісної медичної допомоги є достатнє матеріально-технічне оснащення закладів охорони здоров'я, належні умови праці медиків і перебування пацієнтів, забезпечення медикаментами і виробами медичного призначення пільгових категорій населення, соціально незахищених та ін.

Заходи для вирішення нагальних питань галузі сконцентровані в 2 міських програмах - Програма розвитку первинної медико-санітарної допомоги міста Запоріжжя і Програма «Охорона здоров'я міста Запоріжжя», всі заходи підкріплені фінансуванням.

Однією з перших в Україні 26 лютого 2016 року рішенням міської ради №21 була затверджена «Програма розвитку первинної медико-санітарної допомоги м. Запоріжжя на 2016 рік», всі заходи якої підкріплені фінансуванням. Всього на реалізацію заходів програми в 2016 році виділено понад 81,0 млн.грн., в 2017 – 76,0 млн.грн.

Одним з найважливіших заходів цієї програми з метою зміцнення кадрового потенціалу на первинній ланці було впровадження надбавки медичним працівникам за обсяг та якість виконаної роботи, на що спрямовано 15,8 млн. грн. в 2016 р., в 2017 – більше 21,0 млн. грн.

Це дало змогу підвищити заробітну плату щомісяця лікарям в середньому на 1400 грн., сестрам медичним на 900 грн.

Розмір оплати встановлюється за результатами роботи за попередній квартал і залежить від кількості прикріпленого населення з доплатою за обслуговування дітей та літніх людей, а також таких якісних показників, як охоплення населення щепленням, раннє виявлення онкологічних захворювань та туберкульозу, зменшення направлення пацієнтів на вторинний рівень і на госпіталізацію.

Завдяки реалізації заходів цієї програми вже 2 роки всі пункти невідкладної допомоги центрів ПМСД забезпечені медикаментами та виробами медичного призначення, що дало змогу надавати невідкладну медичну допомогу мешканцям міста безкоштовно.

Для закладів первинної ланки закуплено 34 спеціалізованих санітарних автомобілі, в т.ч. 9 повнопривідних на загальну суму більше 10,0 млн. грн.

Центри ПМСД отримали 94 електрокардіографи, 293 сумки-укладки для лікаря, 279 сумок-укладок для медичної сестри, 122 персональних комп'ютери та інше. Велика увага приділяється профілактичній роботі – це активізація діяльності шкіл здоров'я для населення, інформаційно-роз'яснювальні заходи з розповсюдженням друкованих матеріалів, на що спрямовано 100 тис. грн.

Всі реєстратури оснащені сучасними телевізорами для демонстрації пацієнтам відеоматеріалів з питань профілактики захворювань, інформація про діяльність і структуру закладу тощо. Активно впроваджується електронний запис до сімейних лікарів.

Завдяки цьому відсоток оснащення в амбулаторіях відповідно до табеля матеріально-технічного оснащення зріс з 42,9 у 2015 році до 54,8 у 2016 році та 64,8 у 2017 році. Відсоток забезпеченості амбулаторій загальної практики/сімейної медицини комп'ютерною технікою виріс з 25,2 у 2015 році до 45,3 у 2016 році та до 45,9 у 2017 році. Укомплектованість Центрів санітарним автомобільним транспортом збільшилась з 46,3 % у 2015 році до 55,0 % у 2016 році та до 73,9 % у 2017 році.

В рамках реалізації програми «Охорона здоров'я м. Запоріжжя» забезпечено надання повністю за бюджетні кошти медичної допомоги постраждалим в травмпунктах та дитячих реанімаційних відділеннях, збільшено видатки на лікування ветеранів війни до 65 грн. на добу по медикаментах і 55 грн. на добу на харчування.

Придбані штучні кришталіки, ендопротези великих суглобів, пероральні цукрознижуючі препарати, збільшується фінансування на пільгове зубопротезування.

Для медичних закладів другого рівня надання медичної допомоги протягом останніх двох років придбано 16 санітарних автомобілів, реанімообіль для неонатальної бригади, автомобіль для перевезення трупів.

Важливим заходом є покращення умов перебування пацієнтів та медичного персоналу за рахунок проведення капітальних ремонтів та реконструкцій приміщень і будівель медичних закладів, Центрів первинної медико-санітарної допомоги, відокремлених амбулаторій.

На проведення капітальних ремонтів та реконструкцій будівель і приміщень медичних закладів в рамках двох програм виділено в 2016 році – 34,6 млн.грн. на 91 об'єкт в 42 закладах охорони здоров'я, в 2017 - 38,4 млн.грн. на 59 об'єктів в 30 закладах охорони здоров'я.

Продовжується програма заміни ліфтового обладнання в медичних закладах – на сьогодні вже замінено та введено в експлуатацію 10 медичних ліфтів в 6 закладах охорони здоров'я.

Успішно реалізується перший етап програми «Вікна» - в 15 медичних закладах вже замінено 926 вікон площею 2578 кв.м. на загальну суму 10,0 млн.грн.

На сьогодні введені в експлуатацію і успішно функціонують міський діалізний центр на базі 10 міської лікарні (2017), КЗ «ЦПМСД № 1 після реконструкції та термомодернізації; відділення очної травми та приймальне відділення, амбулаторний центр реабілітації для ветеранів війни, АТО, чорнобильців на базі фізіотерапевтичного відділення КЗ «МКЛ №3», поліклініка КУ «ЗМБКЛ №9»; приміщення міського дитячого неврологічного відділення КУ «б-а міська клінічна лікарня», приміщення педіатричного відділення Дитячої лікарні №1, приміщення жіночої консультації КЗ «Пологовий будинок №4» та багато іншого.

Заклади охорони здоров'я приймають активну участь в інвестиційних проектах:

1. «Програма розвитку муніципальної інфраструктури України»: включено 7 об'єктів на проведення робіт з термомодернізації.

2. Фінансування за рахунок коштів «Державного фонду регіонального розвитку» - надано 6 проектів на конкурсний відбір.

3. «Надзвичайна кредитна програма відновлення України» - включено 6 об'єктів.

4. Підготовлено 20 об'єктів для фінансування за рахунок коштів субвенції з державного бюджету.

5. В рамках впровадження проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій запропоновано встановити індивідуальні теплові пункти в 6 медичних закладах міста.

Зважаючи на те, що в усіх закладах охорони здоров'я майже все медичне обладнання морально й технічно застаріле, зі 100,0 % зношеністю і десятиріччями не оновлювалося за рахунок бюджетних коштів, одним з фундаментальних заходів програм стало оснащення сучасним медичним обладнанням і першочергово – діагностичним, реанімаційним, операційним. Протягом 2016-2017 рр. медичні заклади міста отримали 1298 од. сучасного медичного обладнання, комп'ютерної техніки, санітарного транспорту на суму 188,3 млн.грн., що дозволило покращити якість діагностики і лікування, підвищити доступність для населення обстеження та лікування за бюджетні кошти.

Заклади охорони здоров'я були укомплектовані сучасним рентгенологічним обладнанням – комп'ютерним томографом (лікар ЕтаШМД), 6 цифровими рентгенапаратами на 2 і 3 робочих місця, 3 цифровими флюорографами, цифровим мамографом, електронно-оптичним перетворювачем; ультразвуковим – 6 апаратів УЗД експерт-класу з необхідним набором датчиків; ендоскопічним – 18

фіброгастро-, бронхо-, колоно- скопи, 3 з них з відеосистемами; 49 найсучасніших апаратів ШВЛ, 25 стоматологічних установок та інше.

Завдяки реалізації заходів програм стовідсотково були забезпечені за рахунок бюджету міста: імуносупресивними препаратами пацієнти з пересадженими органами, виробами медичного призначення (підгузки, кало приймачі, сечоприймачі) інваліди та діти-інваліди з ураженням опорно-рухового апарату та центральної і периферичної нервової системи, з ураженням внутрішніх органів, з онкологічними захворюваннями; діти, хворі на ювенільний ревматоїдний артрит, муковісцидоз та ін. В повному обсязі медичні заклади забезпечуються туберкуліном.

Стратегія розвитку галузі охорони здоров'я міста Запоріжжя.

Стратегічні напрямки розвитку галузі охорони здоров'я міста визначені, виходячи з аналізу стану медицини та задач, поставлених перед галуззю, і відображені в плані розвитку Запорізького госпітального округу. Це такі напрямки:

1. Подальша оптимізація мережі і ліжкового фонду закладів охорони здоров'я міста.

2. Створення лікарень інтенсивного лікування на базі КУ «Міська клінічна лікарня екстреної і швидкої медичної допомоги м.Запоріжжя», КУ «Запорізька міська клінічна лікарня №9» і КУ «Запорізька міська багатопрофільна дитяча лікарня №5» (приведення у відповідність до вимог щодо ЛЛІ - створення відділень екстреної і невідкладної медичної допомоги, перепрофілювання існуючих ліжок і відділень, додаткові ургентні кільця фахівців, оснащення необхідним медичним і немедичним обладнанням тощо).

3. Розвиток перспективних медичних закладів - створення і подальший розвиток міських спеціалізованих центрів насамперед на базі перспективних закладів охорони здоров'я: інсультний центр, очної травми, отоларингологічний, ендокринологічний, гепатобіліарної хірургії, захворювань периферичної нервової системи, паліативної і хоспісної допомоги, дитячий алергологічний та ін..).

4. Подальший розвиток первинної медико-санітарної допомоги; стаціонарозамісних технологій (стаціонари з ліжками денного перебування, денні стаціонари поліклінік і стаціонари вдома).

5. Укомплектування медичних установ кваліфікованими медичними кадрами.

6. Зміцнення матеріально-технічної закладів охорони здоров'я шляхом забезпечення сучасним діагностичним, реанімаційним, лікувальним медичним обладнанням, оргтехнікою, санітарним транспортом.

7. Проведення капітальних ремонтів та реконструкцій будівель закладів охорони здоров'я.

8. Активізація роз'яснювальної і профілактичної роботи серед населення з використанням сучасних інформаційних технологій.

Очікувані результати:

- підвищення доступності первинної медичної допомоги, ефективність і своєчасність діагностики найбільш поширених захворювань;

- стабілізація показника малюкової смертності на рівні 6,0 ‰ (з урахуванням зниження загальної кількості пологів по місту);

- підвищення показника виявлення при профілактичних оглядах онкологічної патології до 37,0 %;
- підвищення показника виявлення туберкульозу при флюорографічних профілактичних оглядах до 38,0 %;
- підвищення якості медичної допомоги.

Об'єктивною оцінкою роботи медичних працівників є звернення громадян. У 2016 році поступило 1343 звернення, що на 4,0% більше, ніж в минулому році. Найбільша кількість їх надійшло через міськвиконком - понад 21,0 %, на Урядову Гарячу лінію – 19,0 %, через департамент охорони здоров'я - 16,0%. Найчастіше громадяни зверталися з питань надання медичної допомоги - 23%, по забезпеченню ліками та виробами медичного призначення – 10,0 %.

На жаль, збільшилася кількість заяв з приводу неправильних дій медичних працівників - з 3,72 % до 5,81 %, по незадовільному медичному обслуговуванню в стаціонарі - з 1,4 % до 3,0 %, по незадовільному медичному обслуговуванню в амбулаторно-поліклінічних установах - з 3,3 % до 4,2%. Надійшло 332 подяки працівникам медичних установ міста, але кількість їх знизилась у порівнянні з минулим роком на 103 і в процентному відношенні до решти зверненнями - з 33,7 до 24,7%.

Враховуючи вищезазначене,

Колегія вирішила:

1. Вважати роботу закладів охорони здоров'я м. Запоріжжя протягом 2017 року задовільною.

2. Заступникам начальника департаменту охорони здоров'я міської ради в межах повноважень, головним спеціалістам департаменту охорони здоров'я міської ради забезпечити координацію роботи, що спрямована на підвищення якості та доступності медичної допомоги населенню міста.

протягом 2018 року

3. Заступникам директора департаменту охорони здоров'я міської ради в межах повноважень, головним спеціалістам департаменту охорони здоров'я міської ради, головним лікарям закладів охорони здоров'я міста Запоріжжя:

3.1. продовжити роботу по забезпеченню організації та контролю за виконанням діючих законодавчих актів, Указів Президента України, національних державних і галузевих програм, розпоряджень голови облдержадміністрації, міського голови, рішень органів місцевого самоврядування стосовно галузі охорони здоров'я. Сприяти подальшому зміцненню та розвитку позитивних тенденцій у соціально-економічній сфері.

постійно

3.2. Забезпечити дієвий контроль за дотриманням державних соціальних стандартів та нормативів у сфері охорони здоров'я, протоколів надання медичної допомоги, заснованих на принципах доказової медицини та вжити заходів щодо дотримання вимог локальних протоколів (маршрутів пацієнтів), удосконалення системи контролю якості лікувально-діагностичного процесу та експертизи згідно з існуючими стандартами.

постійно

3.3. Посилити контроль за наданням об'єктивної та своєчасної звітності для проведення системного моніторингу результативності виконання всіх заходів

галузевих програм на кожному з етапів їх виконання для можливості співставлення досягнутих результатів та вкладених ресурсів.

постійно

3.4. Продовжити контроль за:

- додержанням чинного законодавства з охорони здоров'я в медичних закладах;

- за цільовим і раціональним використанням бюджетних коштів, лікарських засобів, виробів медичного призначення та обладнання, санітарного автотранспорту, придбаного за рахунок різних джерел фінансування;

- за обліком та списанням лікарських засобів та виробів медичного призначення, які поставлялись у централізованому порядку.

постійно

4. Головним лікарям закладів (установ) охорони здоров'я м. Запоріжжя:

4.1. Розробити в підпорядкованих закладах конкретні заходи щодо усунення виявлених недоліків та забезпечити їх реалізацію.

протягом 2017 року

4.2. Вжити заходів щодо чіткої взаємодії між медичними закладами первинного та вторинного рівнів надання медичної допомоги.

постійно

4.3. Забезпечити виконання щорічних планів підвищення кваліфікації та атестації лікарів та молодших спеціалістів з медичною освітою в підвідомчих закладах охорони здоров'я, використовувати безперервне навчання лікарів та постійно діючі семінари, які організуються співробітниками Запорізької Державної медичної академії післядипломної освіти, з метою удосконалення їх професійної майстерності.

постійно

4.4 Використовувати науковий потенціал співробітників кафедр медичних ВУЗів не лише для лікувально-діагностичного процесу, а для вирішення питань стосовно організації медичної допомоги населенню.

постійно

4.5. Тримати на постійному контролі стан організації та якість профілактичних оглядів населення з питань діагностики онкологічних захворювань і активізувати роботу зі своєчасного виявлення, вторинної профілактики раку та диспансерного нагляду за групами населення підвищеного ризику.

постійно

4.6. Продовжити активне впровадження заходів щодо первинної та вторинної профілактики серцево-судинних та судинно-мозкових захворювань як фактору боротьби з передчасною смертю хворих на ішемічну хворобу серця, гострий інфаркт міокарду, гостре порушення мозкового кровообігу та цереброваскулярні захворювання.

постійно

4.7. Продовжити дієвий контроль за виконанням законів України, актів та доручень Президента України, наказів МОЗ України, розпорядчих документів

виконавчих органів влади та місцевого самоврядування, спрямованих на розв'язання актуальних проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями.

постійно

4.8. Вжити дієвих заходів, спрямованих на поліпшення показників первинного виходу на інвалідність та реабілітації інвалідів працездатного віку.

постійно

4.9. Продовжити роботу з питань забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД. Особливу увагу приділити питанню активізації роботи з організації та надання послуг до- та післятестового консультування і тестування на ВІЛ-інфекцію в медичних закладах охорони здоров'я та поліпшення якості її виконання.

постійно

4.10. Забезпечити реалізацію Плану заходів щодо виконання концепції реалізації державної політики у сфері протидії та поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів на 2011-2018 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.11.2010 №2140-р.

постійно

4.11. Забезпечити контроль за станом проведення профілактичних ФГ - оглядів населення, особливо серед осіб з груп медичного та соціального ризику щодо захворювання на туберкульоз, які не оглянуті більше 2 років.

постійно

4.12. Вжити заходів щодо безумовного виконання наказів МОЗ України, департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації та департаменту охорони здоров'я міської ради.

4.13. Продовжити роботу щодо впровадження дієвих заходів стосовно ефективного використання стаціонарзамісних ресурсозберігаючих форм.

постійно

4.14. Забезпечити особистий контроль за:

- дотриманням вимог чинного законодавства при розгляді звернень, вирішенням по суті порушених у них питань;
- оперативним реагуванням на звернення громадян, що надходять на урядову гарячу лінію, вживаючи заходів для своєчасного вирішення порушених питань з наданням обґрунтованих відповідей.

постійно

4.15. Забезпечити неухильне виконання вимог наказів Департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації щодо організації та звітності з проведення імунопрофілактики.

постійно

4.16. Забезпечити необхідне надання медичної допомоги вимушеним переселенцям з Донецької, Луганської областей та Автономної Республіки Крим.

постійно

4.17. Забезпечити особистий контроль за станом надання медичної допомоги цивільним особам та військовослужбовцям, постраждалим у зоні проведення АТО.

постійно

4.18. Забезпечити контроль за станом реалізації у підпорядкованих закладах (установах) наказу управління з питань охорони здоров'я міської ради від 03.10.2014 р. № 332 «Про організацію контролю якості медичної допомоги в м. Запоріжжі».

постійно

4.19. Забезпечити проведення дієвої роз'яснювальної роботи серед населення щодо здорового способу життя, профілактиці соціально-значущих хвороб.

постійно

4.20. Розглядати усі випадки порушення медичними працівниками принципів етики та деонтології з прийняттям заходів для попередження порушень в подальшому.

постійно

5. Контроль за виконанням даного рішення покласти на заступників начальника департаменту охорони здоров'я міської ради згідно з розподілом функціональних обов'язків.

Директор департаменту

В.В. Ушакова

Секретар комісії

А.Б. Загрудна